

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัย เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต ๒” ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ เพื่อศึกษาระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต ๒ เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต ๒ และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต ๒

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต ๒ ปีการศึกษา ๒๕๕๘ จำนวน ๒๐๒ คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan)^๑ ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๑๓๒ คน โดยใช้วิธีทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยการนำรายชื่อโรงเรียนทั้งหมดใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต ๒ มาจับสลากจนได้กลุ่มตัวอย่างครบตามจำนวนที่ต้องการ เพื่อส่งแบบสอบถามเก็บข้อมูล วันเวลาที่เก็บรวบรวมข้อมูล ได้เก็บข้อมูลในช่วงเดือนตุลาคม ๒๕๕๘

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยใช้กรอบแนวคิดจากการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต ๒ ซึ่งได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือวิจัยตามขั้นตอน ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งแบบสอบถาม ออกเป็น ๓ ตอน ได้แก่ ตอนที่ ๑ สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ ๒ การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทของผู้บริหารสถานศึกษา และตอนที่ ๓ ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบความสัมพันธ์ (Correlation) ใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

^๑สังศรี ขมภูวงค์, *ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์*, (นครศรีธรรมราช : คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามวิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช, ๒๕๕๓), หน้า ๑๑๓.

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้หลักอิทธิบาทกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต ๒” สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

๕.๑.๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนี้

ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม เมื่อจำแนกตามเพศ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีจำนวน ๘๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๘๘ และเป็นเพศหญิง มีจำนวน ๔๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๑๒

เมื่อจำแนกตามอายุ ส่วนใหญ่มีอายุ ๕๑ ปีขึ้นไป มีจำนวนมากที่สุด ๗๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๕๕ รองลงมาคือ มีอายุ ๔๑-๕๐ ปี มีจำนวน ๓๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๗๘ และมีอายุ ๓๐-๔๐ ปี มีจำนวน ๒๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๖๗

เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า ๒๐ ปี มีจำนวน ๗๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๗.๕๘ รองลงมา คือ มีประสบการณ์ในการทำงาน ๑๖-๒๐ ปี มีจำนวน ๒๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๙๑ มีประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า ๑๐ ปี จำนวน ๑๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๓๙ และมีประสบการณ์ในการทำงาน ๑๐-๑๕ ปี มีจำนวน ๑๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๑๒

๕.๑.๒ ระดับการใช้หลักอิทธิบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๒ ปรากฏผล ดังนี้

ระดับการใช้หลักอิทธิบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๒ โดยรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการใช้หลักอิทธิบาทอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านฉันทะ มีระดับการใช้หลักอิทธิบาทอยู่ในระดับมากที่สุด

๕.๑.๓ ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๒ ปรากฏผล ดังนี้

ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๒ โดยรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน

๕.๑.๔ ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้หลักอิทธิบาทกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๒ ปรากฏผล ดังนี้

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการใช้หลักอิทธิบาทกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๒

นครศรีธรรมราช เขต ๒ โดยรวม มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต ๒ โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับค่อนข้างสูง ยกเว้นด้านฉันทะที่อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ทุกค่า

๕.๒ อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต ๒” ผู้วิจัยได้นำผลที่พบจากการวิจัยมาอภิปรายเชื่อมโยงทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นดังต่อไปนี้

๕.๒.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต ๒ ดังนี้

การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต ๒ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านฉันทะ ผู้บริหารมีการรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงานและพร้อมให้คำแนะนำ ปรีक्षा แก่ปัญหาของงานนั้นๆ ด้วยความเต็มใจ ด้านวิริยะ ผู้บริหารมีความบากบั่น ต่อการปฏิบัติงานโดยยึดหลักความสำเร็จของงานเป็นที่ตั้งและปฏิบัติงานได้สม่ำเสมอจนกว่างานจะสำเร็จโดยไม่คำนึงถึงความเหนื่อยยาก ด้านจิตตะผู้บริหารมีความตั้งใจจริงที่จะปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย อีกทั้งเอาใจใส่ในงาน และเพื่อนร่วมงาน เมื่อพบปัญหาก็อพร้อมที่จะแก้ไข และด้านวิมังสาผู้บริหารมีการคิดค้นแนวทางการปรับปรุงงานและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยเหตุผลโดยนำความรู้ที่ได้จากการทำงานครั้งที่ผ่านมาเพื่อเป็นเกณฑ์ปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานในครั้งต่อไป จึงทำให้มีระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทอยู่ในระดับมาก เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย **พระมหาวุฒิกิจ บัวทอง**^๒ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การใช้หลักอิทธิบาท ๔ ในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในกลุ่ม ๗” ผลการศึกษาพบว่า ครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่ม ๗ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้อิทธิบาท ๔ ในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนในภาพรวม อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัย **ชาติรี แนวจำปา**^๓ ได้ทำการศึกษาวิจัย

^๒พระมหาวุฒิกิจ บัวทอง, “การใช้หลักอิทธิบาท ๔ ในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในกลุ่ม ๗”, **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, ๒๕๕๒), หน้า ก.

^๓ชาติรี แนวจำปา, “การประยุกต์ใช้อิทธิบาท ๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร” **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต** (รัฐประศาสนศาสตร์), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓), หน้า ก.

เรื่อง “การประยุกต์ใช้อิทธิบาท ๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร” ผลการศึกษาพบว่า บุคลากรมีการประยุกต์ใช้อิทธิบาท ๔ ได้แก่ ด้านฉันทะ ด้านวิริยะ ด้านจิตตะ และด้านวิมังสา ในการปฏิบัติหน้าที่โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า การประยุกต์ใช้อิทธิบาท ๔ ด้านฉันทะ ด้านวิริยะ และด้านจิตตะ ในการปฏิบัติหน้าที่อยู่ในระดับมาก สำหรับการประยุกต์ใช้อิทธิบาท ๔ ด้านวิมังสา ในการปฏิบัติหน้าที่อยู่ในระดับปานกลาง

๕.๒.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๒ ดังนี้

ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๒ โดยรวม อยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตรผู้บริหารมีการปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระและส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ ตามสาระการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญพร้อมติดตามประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอนและการนิเทศ พบว่า ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูได้ใช้สื่อและเทคโนโลยีในการเรียนการสอนที่เหมาะสม มีการจัดการเรียนการสอนตามเนื้อหาวิชาที่สอนเป็นไปตามแผนการสอนที่หลากหลายเน้นการบูรณาการในการนำไปใช้ และดำเนินการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนในรูปแบบหลากหลาย และด้านการวัดผลประเมินผลการศึกษาผู้บริหารมีการรายงานผลการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ผู้ปกครองได้ทราบทุกภาคการศึกษาและเก็บรวบรวมหลักฐานการวัดผลประเมินผลของครูเป็นระบบที่ตรวจสอบได้ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย **พระมหาอภิสิทธิ์ จักรแก้ว**^๕ ได้ทำการวิจัยการศึกษาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม ๑ ผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก ๔ ด้าน คือ การวางแผนงานวิชาการ การบริหารหลักสูตร การพัฒนาและส่งเสริมงานด้านวิชาการ และการวัดผลประเมินผล การเรียนรู้ และอยู่ในระดับปานกลาง ๒ ด้าน คือ การจัดการเรียนรู้ และการจัดสื่อการเรียนรู้ และสอดคล้องกับผลการวิจัย **พระเทพา ภัทราวุธ (สาระสี)**^๖ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา เขตสวนหลวง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต ๒” พบว่าประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการด้านการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะโรงเรียนประถมศึกษาในเขตสวนหลวง มีการสนับสนุนให้ครูจัดทำแผนการสอนเพื่อเตรียมการ

^๕พระมหาอภิสิทธิ์ จักรแก้ว, “การศึกษาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม ๑”, **ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**, (การบริหารการศึกษา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๕๓), หน้า ก.

^๖พระเทพา ภัทราวุธ (สาระสี), “ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา เขตสวนหลวง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต ๒”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา) (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒).

สอนล่วงหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการสอนหลายวิธีได้อย่างดีโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ประสิทธิภาพ ในการบริหารงานวิชาการด้านการวัดและประเมินผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะโรงเรียนประถมศึกษาในเขตสวนหลวง มีการรายงานผลการวัดผล ประเมินผลให้นักเรียนและผู้ปกครองทราบเป็นระยะๆ ต่อเนื่องตลอดปีและมีการสนับสนุนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

๕.๒.๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต ๒

ความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต ๒ โดยรวม มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.๐๑ ซึ่งทั้งนี้เป็นเพราะหลักอิทธิบาทในทางพระพุทธศาสนา คือหลักธรรมที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของการทำภารกิจทั้งปวง และถ้าหากมีการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทในการทำงานก็ย่อมส่งผลถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านต่างๆ รวมถึงประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้วย ดังนั้นจึงมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ **เนติกาณต์ พัทบุรี**^๖ ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง โดยรวมอยู่ในระดับมากหากพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง ๓ ด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก การปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง โดยรวมอยู่ในระดับมาก หากพิจารณารายขั้นตอน พบว่า ทุกขั้นตอนอยู่ในระดับมาก ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานกับการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง พบว่ามีความสัมพันธ์กันทางบวก โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูง และสอดคล้องกับผลการวิจัย **สภาวะดี บริกุล**^๗ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาท ๔ กับประสิทธิภาพการทำงาน : ศึกษากรณี บริษัท ดูเม็กซ์ จำกัด (ประเทศไทย)” พบว่าการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาท ๔ ของพนักงานบริษัท ดูเม็กซ์ จำกัด (ประเทศไทย) โดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านวิริยะ ด้านจิตตะ ด้านฉันทะ และด้านวิมังสา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานบริษัท ดูเม็กซ์ จำกัด (ประเทศไทย) โดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านการปฏิบัติตนด้วยความซื่อสัตย์เปิดเผย ด้านการบริการลูกค้า ด้านความเป็นเลิศ

^๖เนติกาณต์ พัทบุรี, “ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานกับการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง”, **วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร มหาบัณฑิต**, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, ๒๕๕๒), หน้า ก.

^๗สภาวะดี บริกุล, “ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาท ๔ กับประสิทธิภาพการทำงาน : ศึกษากรณี บริษัท ดูเม็กซ์ จำกัด (ประเทศไทย), **พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต** (รัฐประศาสนศาสตร์), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๓.

ในทางธุรกิจ ด้านการทำงานเป็นทีม และด้านพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก การปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาท ๔ โดยรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการทำงานเชิงบวก ในระดับสูง

๕.๓ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาวิจัย ความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต ๒ พบว่าการที่ผู้บริหารสถานศึกษานำหลักอิทธิบาท ได้แก่ ด้านฉันทะ ผู้บริหารมีการรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงานและพร้อมให้คำแนะนำ ปรีชาแก้ปัญหาของงานนั้นๆ ด้วยความเต็มใจ ด้านวิริยะ ผู้บริหารมีความบากบั่นต่อการปฏิบัติงานโดยยึดหลักความสำเร็จของงานเป็นที่ตั้งและปฏิบัติงานได้สม่ำเสมอจนกว่างานจะสำเร็จโดยไม่คำนึงถึงความเหนื่อยยาก ด้านจิตตะผู้บริหารมีความตั้งใจจริงที่จะปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย อีกทั้งเอาใจใส่ในงานและเพื่อนร่วมงาน เมื่อพบปัญหาก็พร้อมที่จะแก้ไข และด้านวิมังสาผู้บริหารมีการคิดค้นแนวทางการปรับปรุงงานและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยเหตุผลโดยนำความรู้ที่ได้จากการทำงานครั้งที่ผ่านมาเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานในครั้งต่อไป ฉะนั้นการที่ผู้บริหารนำเอาหลักอิทธิบาทมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานวิชาการย่อมทำให้งานวิชาการประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๕.๔ ข้อเสนอแนะ

๕.๔.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต ๒ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยมาใช้ดังนี้

๑. ระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต ๒ ด้านวิมังสา ที่ว่าพิจารณาแผนการปฏิบัติงานเพื่อสร้างระบบและขั้นตอนที่ชัดเจน ยังมีการประยุกต์ใช้ได้น้อยที่สุด ควรมีการอบรมให้กับผู้บริหารสถานศึกษา

๒. ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต ๒ ด้านการวัดผลประเมินผลการศึกษา มีการสร้างเครื่องมือในการตรวจสอบและวิเคราะห์ผลการเรียนที่ได้มาตรฐานและเหมาะสมกับผู้เรียนในระดับต่ำที่สุด จึงควรมีการส่งเสริมให้มีการสร้างเครื่องมือและตรวจสอบ วิเคราะห์ ให้ได้มาตรฐานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ

๓. การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต ๒ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีความสัมพันธ์กันทางบวกควรพัฒนาให้ถึงระดับมากที่สุด โดยการอบรมให้ความรู้

เกี่ยวกับหลักอริยาบท เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษานำมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานด้านอื่นๆ ในสถานศึกษาควรนำความรู้ที่ได้มานี้วางแผนในการพัฒนาให้การทำงานเกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดไป

๕.๔.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์ใช้หลักอริยาบทกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต ๒ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

๑. ศึกษาวิจัยเรื่อง “ศึกษาความสัมพันธ์การบริหารของผู้บริหารกับครูผู้สอนด้านอริยาบท ๔ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต ๒”

๒. ศึกษาวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา”

๓. ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต ๒”